

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

WIZARA YA UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO

**MPANGOKAZI WA UFUATILIAJI NA TATHMINI
KWA MWAKA 2022/23**

OKTOBA, 2022

YALIYOMO

MUHTASARI	iii
SEHEMU YA KWANZA	1
UTANGULIZI	1
1.1 Chimbuko la Mpangokazi wa Ufuatiliaji na Tathmini	1
1.2 Umuhimu wa Mpango kazi wa Ufuatiliaji na Tathmini	1
1.3 Majukumu ya Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo	2
1.4 Idara na Vitengo vya Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo	2
1.5 Taasisi Zilizochini ya Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo	3
1.6 Lengo la Mpangokazi wa Ufuatiliaji na Tathmini	3
1.6.1 Lengo Kuu	3
1.6.2 Malengo Mahsusi	3
1.7 Matokeo ya Utekelezaji wa Mpangokazi wa Ufuatiliaji na Tathmini	3
SEHEMU YA PILI	5
MAENEO MAHSUSI NA RATIBA YA UFUATILIAJI NA TATHMINI	5
KWA MWAKA 2022/23	5
2.1 Utangulizi	5
SEHEMU YA TATU	11
MASUALA MUHIMU YA KUZINGATIWA KATIKA UFUATILIAJI NA TATHMINI	11
3.1 Utangulizi	11
3.2 Majukumu ya Uratibu na Usimamizi wa Shughuli za Ufuatiliaji na Tathmini	11
3.3 Kujenga uwezo wa Watumishi Wizara katika masuala ya Ufuatiliaji na Tathmini	11
3.4 Utaratibu wa Idara/ Vitengo na Wadau Wengine Kushiriki katika Ufuatiliaji na Tathmini	11
3.5 Mtiririko wa Hatua za Utekelezaji wa Shughuli za Ufuatiliaji na Tathmini	12
3.6 Zana kwa Ajili ya Ufuatiliaji na Tathmini	12
3.7 Muundo wa Taarifa ya Ufuatiliaji na Tathmini	12
3.8 Ufuatiliaji wa Viashiria	13
3.9 Ufuatiliaji na tathmini ya Vihatarishi	13
3.10 Tathmini	13
3.11 Taarifa za Ufuatiliaji na Tathmini	13
3.12 Utaratibu wa Upatikaji wa Fedha za Utekelezaji wa Mpango wa Ufuatiliaji na Tathmini kwa Mwaka 2022/23	14
SEHEMU YA NNE	15
HITIMISHO	15

MUHTASARI

Mpangokazi wa Ufuatiliaji na Tathmini wa Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo umeainisha shughuli, muda/na wadau wa ufatiliaji na tathmini wa miradi ya maendeleo pamoja na kazi nyingine muhimu zinazotelezwa na kuratibiwa na Wizara katika mwaka 2022/23.

Maandalizi ya Mpango huu yanalenga kuimarisha mfumo Ufuatiliaji na Tathmini ndani ya Wizara (track records). Aidha, ni zingatia la Sheria na Miongozo mbalimbali inayosimamia utumishi wa Umma ikijumuisha Sheria ya Bajeti Sura 439; Sheria ya Fedha za Umma, Sura 348; Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na. 11 ya mwaka ya mwaka 2008; Mwongozo wa Maandalizi ya Mpango na Bajeti ya Serikali kwa Mwaka 2022/23; Mwongozo wa Ufuatiliaji na Tathmini katika Utumishi wa Umma; Mwongozo wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Miradi na Programu za Maendeleo; na Mkakati wa ufuatiliaji wa Tathmini za Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano - FYDP III (2021/22-2025/26). Sanjari na miongozo hiyo, pia suala la ufuatiliaji na tathmini limesisitizwa na Serikali Awamu ya Sita inayoongozwa na Mheshimiwa Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

Uwepo kwa Mpangokazi huu utawezesha ufanisi na tija katika jukumu la uratibu wa shughuli za Wizara na hatimaye kufanikisha azma ya Wizara kutoa huduma stahiki kwa Wadau. Hii italeti tija katika kuzalisha ajira, fedha za kigeni, kodi, kupunguza gharama za afya (matibabu hususan magonjwa yasioambukiza), utalii, mazingira, kulinda utambulisho wa utamaduni wa jamii, historia ya Tanzania, na kukuza mahusiano ya Kikanda na Kimataifa.

Mwisho, nimeelekeza Idara na Vitengo vya Wizara kutekeleza kikamilifu Mpango kazi wa Ufuatiliaji na Tathmini ili kufanikisha malengo ya Wizara.

Dkt. Hassan Abbasi
KATIBU MKUU

SEHEMU YA KWANZA

UTANGULIZI

1.1 Chimbuko

Mpangokazi wa Ufuatiliaji na Tathmini wa Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo umeainisha shughuli, muda/na wadau wa ufatiliaji na tathmini wa miradi ya maendeleo pamoja na kazi nyingine muhimu zinazotelezwa na kuratibiwa na Wizara katika mwaka 2022/23. Mpango huu unalenga kufuatilia na kutathmini utekelezaji wa majukumu ya Wizara ili kupima utendaji kwa kuzingatia bajeti iliyotengwa kwa kila Kasma na hatimaye kupata thamani ya pesa itakayotumika.

Mwongozo wa Kitaifa wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Miradi na Programu za Maendeleo, unaelekeza Wizara, Idara Zinazojitegemea, Wakala wa Serikali, Sekretarieti za Mikoa, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Taasisi na Mashirika ya Umma kuandaa na kuzingatia Mpango Kazi wa Ufuatiliaji na Tathmini. Aidha, hili ni sehemu ya utekelezaji wa Sheria ya Bajeti, Sura 439 na Kanuni zake.

Aidha, endapo Mpango Kazi wa Ufuatiliaji na Tathmini utatekelezwa ipasavyo utakuwa muafaka katika kusaidia kubainisha thamani ya pesa iliyotumika (*value for money*) na kuhuisha mipango ya utekelezaji kurejewa kwa sera za sekta (*informed decision making*).

1.2 Umuhimu wa Mpango kazi wa Ufuatiliaji na Tathmini

Kuwepo kwa Mpangokazi huu utawezesha ufanisi na tija katika jukumu la uratibu wa shughuli za Wizara na hatimaye kufanikisha azma ya Wizara kutoa huduma stahiki kwa Wadau. Hii italeti tija katika kuzalisha ajira, fedha za kigeni, kodi, kupunguza gharama za afya (matibabu hususan magonjwa yasiyoambukiza), utalii, mazingira, kulinda utambulisho wa utamaduni wa jamii, historia ya Tanzania, na kukuza mahusiano ya Kikanda na Kimataifa.

Msisitizo wa masuala la ufuatiliaji na tathmini katika Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo umeanzia katika Muundo wa Wizara ambao unajumuisha Sehemu ya Ufuatiliaji na Tathmini iliyo chini ya Idara ya Sera na Mipango. Aidha, Mpango Mkakati wa Wizara wa Mwaka 2021/22 - 2025/26 umetoa mwongozo wa ufuatiliaji na tathmini ambapo unawezesha kupima matokeo '*Outcome results*' yatakayotokana na utekelezaji wa shughuli za Wizara kwa kipindi cha miaka mitano (5).

Pamoja na kuwa Wizara imeendelea kutekeleza masuala ya ufuatiliaji na tathmini kwa mujibu wa miongozo mbalimbali ya Kitaifa, Wizara imeandaa Mpango Kazi wa Ufuatiliaji na Tathmini ili kuondoa changamoto zilizojitokeza ikiwemo: Idara na Vitengo vya Wizara, kutoandaa taarifa baada ya kufanya ufuatiliaji na tathmini;

kutofanyika kwa tathmini kwa masuala ya kimkakati na muhimu yanayosimamiwa na Wizara; kuwepo kwa urudufu wa Idara na Vitengo katika ufanyaji wa shughuli za Ufuatiliaji; Idara na Vitengo kutojua wajibu wao na masuala ya kuzingatia katika kufanya ufuatiliaji na tathmini; gharama kubwa za ufuatiliaji kutokana na kutokuwa na uratibu wa pamoja wa shughuli za ufuatiliaji na tathmini baina ya Idara na Vitengo; na kukosekana kwa taarifa na takwimu muhimu za utekelezaji wa baadhi wa masuala muhimu wakati wa kufanya maamuzi kutokana na kutokufanyiwa ufuatiliaji na tathmini.

Hivyo, Mpango kazi wa ufuatiliaji wa tathmini utatatua changamoto zilizopo na kuimarisha utekelezaji wa shughuli za ufuatiliaji na tathmini kwa Idara na Vitengo vya Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo.

1.3 Majukumu ya Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo

Mpangokazi huu utawezesha utekelezaji wa shughuli za ufuatiliaji na tathmini na kupima matokeo ya utekelezaji wa majukumu ya Wizara ambayo ni:-

- (a) Kuandaa na kusimamia utekelezaji wa Sera, Sheria na Mipango mbalimbali ya Serikali katika Sekta za Utamaduni, Sanaa na Michezo;
- (b) Kuendeleza Sekta za Sanaa, Filamu, Utamaduni na Michezo nchini;
- (c) Kusimamia utekelezaji wa majukumu ya Taasisi mbalimbali zilizo chini ya Wizara;

- (d) Kusimamia utendaji kazi wa Asasi, Miradi na Programu zilizo chini ya Wizara ;
- (e) Kuratibu na kusimamia maendeleo ya utamaduni, sanaa na michezo nchini; na
- (f) Kuendeleza, kuwezesha na kuratibu masuala ya kuwajengea uwezo watumishi ili watekeleze majukumu yao kikamilifu

1.4 Idara na Vitengo vya Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo

Shughuli zote za ufuatiliaji na tathmini zinaratibiwa na Idara ya Sera na Mipango chini ya Sehemu ya Ufuatiliaji na Tathmini. Hata hivyo, Idara na Vitengo vyote vya Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo vinatekeleza jukumu la ufuatiliaji na tathmini katika maeneo yao na kuwasilisha taarifa za ufuatiliaji na tathmini kwa Idara ya Sera na Mipango. Idara na Vitengo vya Wizara ni kama ifuatavyo:-

Idara

- a) Idara ya Maendeleo Utamaduni;
- b) Idara ya Maendeleo ya Sanaa;
- c) Idara ya Maendeleo ya Michezo;
- d) Idara ya Utawala na Usimamizi wa Rasilimaliwatu; na
- e) Idara ya Sera na Mipango;

Vitengo

- a) Kitengo cha Fedha na Uhasibu;
- b) Kitengo cha Ukaguzi wa Ndani;
- c) Kitengo cha Mawasiliano Serikalini;
- d) Kitengo cha Ugavi na Ununuzi;
- e) Kitengo cha Teknolojia ya Habari na Mawasiliano; na
- f) Kitengo cha Huduma za Sheria.

1.5 Taasisi Zilizochini ya Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo

Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo inatekeleza majukumu ya kisera kipitia Taasisi zilizochini ya Wizara. Hivyo, shughuli za ufuatiliaji na tathmini za Wizara kwa zithahusisha miradi na shughuli za kimkakati zinazotekelezwa na Taasisi Saba (7) zilizochini Wizara ambazo ni: -

- (a) Baraza la Sanaa la Taifa (BASATA)
- (b) Baraza la Kiswahili la Taifa (BAKITA)
- (c) Taasisi ya Sanaa na Utamaduni Bagamoyo (TaSUBa)
- (d) Bodi ya Filamu na Michezo ya Kuigiza (TFB)

- (e) Baraza la Michezo la Taifa (BMT)
- (f) Chama cha Hakimiliki Tanzania (COSOTA); na
- (g) Chuo cha Maendelo ya Michezo Malya.

1.6 Lengo la Mpangokazi wa Ufuatiliaji na Tathmini

1.6.1 Lengo Kuu

Lengo kuu la Mpango kazi ni kuweka mfumo wa pamoja wa uratibu wa ufuatiliaji na tathmini ya miradi na shughuli za Wizara ya utamaduni, Sanaa na Michezo ili kupata tija na ufanisi katika utekelezaji wa Mpango na Bajeti ya Mwaka 2022/23.

1.6.2 Malengo Mahsusi

- (a) Kuwa na uratibu wa pamoja wa shughuli za ufuatiliaji na tathmini kwa kazi zinazotekelezwa na Wizara kupitia Idara, Vitengo na Taasisi za Wizara;
- (b) Kuimarisha ushiriki wa Idara na Vitengo katika shughuli za ufuatiliaji na tathmini;
- (c) Kufanikisha Idara na Vitengo kutekeleza wajibu wao katika shughuli za ufuatiliaji na tathmini; na
- (d) Kuwezesha kujenga uwezo wa Watumishi wa Wizara katika kufanya ufuatiliaji na tathmini.

1.7 Matokeo ya Utekelezaji wa Mpangokazi wa Ufuatiliaji na Tathmini

- (a) Kuandaliwa kwa Mpango Kazi wa Ufuatiliaji na Tathmini ikiwa ni pamoja na maeneo yatakayozingatiwa;
- (b) Kuimarika uwezo wa watumishi wa Idara ya Sera na Mipango na wengineo katika Wizara ikiwemo uelewa wa namna ya ufanyaji wa shughuli za ufuatiliaji na tathmini;
- (c) Kuimarika kwa utoaji wa taarifa za ufuatiliaji na tathmini;
- (d) Kufanyika kwa tathmini ya shughuli muhimu zinazosimamiwa na Wizara;
- (e) Kuwezesha miradi na shughuli za zinazosimamiwa na Wizara kwa ufanisi na kufikiwa kwa malengo yaliyokusudiwa;

- (f) kuwezesha Wizara kufanya maamuzi sahihi na kwa wakati kulingana katika masuala mbalimbali ya kimkakati; na
- (g) Kuimarika kwa utekelezaji wa Ilani ya CCM kwa ajili ya uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020 pamoja na maelekezo mbalimbali ya Viongozi Wakuu wa Kitaifa.

SEHEMU YA PILI

MAENEO MAHSUSI NA RATIBA YA UFUATILIAJI NA TATHMINI KWA MWAKA 2022/23

2.1 Utangulizi

Sehemu hii inaonesha kazi zinazotekelezwa na Ufuatiliaji na Tathmini kwa mwaka 2022/23. Kazi hizi zinajumuisha kazi za Wizara zilizoainishwa kupitia Mpango Kazi na Mpango wa Mtiririko wa Fedha wa Mwaka 2022/23; Mpango Mkakati wa Mwaka 2021/22 - 2025/26, Ilani ya CCM kwa ajili ya Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2020 Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano (2021/22 - 2025/26); na Miradi inayoratibiwa na Wizara na Taasisi zilizo chini ya Wizara. Jedwali Na. 1 linaonesha maeneo mahsusi na ratiba ya Ufuatiliaji na Tathmini kwa Mwaka 2022/23.

Jedwali Na. 1: Maeneo Mahsusi na na Ratiba ya Ufuatiliaji na Tathmini kwa Mwaka 2022/23

Na.	Eneo Litakalofanyiwa Ufuatiliaji na Tathmini	Muda wa Utekelezaji na Tathmini				Mahali/Mkoa	Mhusika
		Robo ya I (Julai - Septemba 2022)	Robo ya II (Oktoba – Desemba 2022)	Robo ya III Januari – Machi 2023)	Robo ya IV (Aprili – Juni 2023)		
1.	Tathmini ya utekelezaji wa Mpango wa Bajeti wa Mwaka 2022/23 kwa kuzingatia Mpango Kazi (Action Plan) na Mpango wa mtiririko wa Fedha (cash flow plan)	Septemba, 2022	Desemba, 2022	Machi, 2023	Juni, 2023	Dodoma	DPP
2.	Kufuatilia utekelezaji wa majukumu ya Programu ya Urithi wa Ukombozi wa Bara la Afrika	Agosti, 2022	Desemba, 2022		Mei, 2023	DSM na Mikoa mingine	DPP MUT
3.	Kutembelea na kufuatilia Ofisi za Mfuko wa Utamaduni Tanzania pamoja na kukagua Maandalizi ya Ujenzi wa Jengo la Ofisi za Utamaduni na Sanaa.		Oktoba, 2022		Juni, 2023	DSM na Mikoa mingine	DPP MMS MUT
4.	Ujenzi wa Chuo cha Maendeleo ya Michezo Malya; na Ukarabati na Uendelezaji wa Academia ya Michezo		Novemba, 2022	Machi, 2023	Mei, 2023	Magu-Mwanza	DPP MMM
5.	Ujenzi wa Eneo Changamani la Michezo Dodoma.		Novemba, 2022	Machi, 2023	Juni, 2023	Dodoma	DPP MMM

Na.	Eneo Litakalofanyiwa Ufuatiliaji na Tathmini	Muda wa Utekelezaji na Tathmini				Mahali/Mkoa	Mhusika
		Robo ya I (Julai - Septemba 2022)	Robo ya II (Oktoba – Desemba 2022)	Robo ya III Januari – Machi 2023)	Robo ya IV (Aprili – Juni 2023)		
6.	Ujenzi wa Vituo vya Mazoezi na Kupumzikia Wananchi na Ujenzi wa Sports Arena (Dar es Salaam na Dodoma)		Novemba, 2022	Machi, 2023	Mei, 20223	Dar es Salaam na Dodoma	DPP MMM
7.	Ujenzi wa Eneo Changamani la Michezo Dar es Salaam.		Novemba, 2022	Machi, 2023	Mei, 2023	Dar es Salaam	DPP MMM
8.	Ujenzi na Uimarishaji wa Miundombinu ya Michezo katika Shule Maalum za Michezo		Desemba, 2022		Aprili, 2023	Mikoani	MMM
9.	Utekelezaji wa Ilani ya Uchaguzi ya CCM ya mwaka 2020-2025 kupitia Idara za Kisekta na Taasisi zilizochini yake kwa Kipindi kitakachobainishwa.	Agosti, 2022	Novemba, 2022	Machi, 2023	Juni, 2023	Dodoma	DPP MUT MMS MMM; na TAASISI
10.	Ukarabati wa Chuo cha Sanaa Bagamoyo		Novemba, 2022	Machi, 2024	Juni, 2023	Bagamoyo-Pwani	DPP MMS
11.	Tathmini ya utekelezaji wa Mkataba wa Huduma kwa Mteji (CSC).				Machi, 2023	Dodoma	DAHRM
12.	Tathmini ya Bajeti ya Mishahara kwa kuangalia upandishwaji na, ubadilishwaji vyeo.			Februari, 2023		Dodoma	DAHRM
13.	Tathmini ya utekelezaji wa		Desemba,		Juni, 2023	Dar es	DPP

Na.	Eneo Litakalofanyiwa Ufuatiliaji na Tathmini	Muda wa Utekelezaji na Tathmini				Mahali/Mkoa	Mhusika
		Robo ya I (Julai - Septemba 2022)	Robo ya II (Oktoba – Desemba 2022)	Robo ya III Januari – Machi 2023)	Robo ya IV (Aprili – Juni 2023)		
	Mpango wa Uratibu wa Programu ya Kubidhaisha Kiswahili Duniani.		2022			Salaam	MUT
14.	Tathmini matokeo ya matumizi ya vifaa vya ukalimani vilivyounuliwa BAKITA.			Machi, 2023		Dar es Salaam	DPP MUT
15.	Tathmini ya Mifumo ya Usajili wa Kielektroniki (BASATA na Bodi ya Filamu Tanzania.		Desemba, 2022		Aprili, 2023	Dar es Salaam	DPP MUT MMS
16.	Tathmini ya Mifumo ya Kielektroniki ya Ukusanyaji Mapato Uwanja wa Benjamin Mkapa na Uhuru.		Desemba, 2022			Dar es Salaam	DPP MMM
17.	Ufuatiliaji wa ujenzi wa Jengo la Wizara Awamu ya Pili -Mtumba	Septemba 2022	Desemba 2022	Aprili 2023	Juni 2023	Dodoma	DAHRM DPMU DPP
18.	Ufuatiliaji wa Utendaji kazi wa Maafisa Utamaduni, Sanaa na Michezo Katika ngazi za Mikoa na Halmashauri baada kuanzishwa Kitengo Kipya katika ngazi hizo katika Mikoa ya Kanda ya Ziwa.		Desemba, 2022		Juni, 2023	Mikoani	DPP MUT MMS MMM
19.	Utekelezaji wa maelekezo mahsusi ya Kamati ya		Desemba, 2022	Machi, 2023	Juni, 2023	Dodoma	DPP MUT

Na.	Eneo Litakalofanyiwa Ufuatiliaji na Tathmini	Muda wa Utekelezaji na Tathmini				Mahali/Mkoa	Mhusika
		Robo ya I (Julai - Septemba 2022)	Robo ya II (Oktoba – Desemba 2022)	Robo ya III (Januari – Machi 2023)	Robo ya IV (Aprili – Juni 2023)		
	Kudumu ya Bunge ya Huduma na Maendeleo ya Jamii						MMS MMM
20.	Utekelezaji wa Maazimio na yatokano na vikao vya Baraza la Wafanyakazi		Septemba, 2022		Aprili, 2023	Dodoma	WAKUU WA IDARA NA VITENGO; KATIBU - BLW
21.	Tathmini ya Mfuko wa Kufarijiana na SACCOS ya Wizara		Septemba, 2022		Aprili, 2023	Dodoma	DAHRM
22.	Tathmini ya utekelezaji wa ukabilianaji wa vihatarishi			Januari, 2023	Juni 2023	Dodoma	
23.	Tathmini ya Utekelezaji wa Mpango wa Ununuzi wa Wizara wa mwaka 2022/23		Desemba 2022		Juni, 2023	Dodoma	DAHRM
24.	Tathmini ya Utekelezaji wa Hoja za Ukaguzi kutoka CAG	Septemba, 2022	Desemba 2022	Machi, 2023	Juni 2023	Dodoma	CA DPP MMM MUT MMS DAHRM DPMU
25.	Tathmini ya usimamizi wa masuala ya fedha na manunuzi katika Wizara		Desemba, 2022		Juni, 2022	Dodoma	CIA CA DPMU
26.	Ufuatiliaji wa viashiria vya	Septemba,	Desemba	Machi, 2023	Juni 2023	Dodoma	DPMU

Na.	Eneo Litakalofanyiwa Ufuatiliaji na Tathmini	Muda wa Utekelezaji na Tathmini				Mahali/Mkoa	Mhusika
		Robo ya I (Julai - Septemba 2022)	Robo ya II (Oktoba – Desemba 2022)	Robo ya III Januari – Machi 2023)	Robo ya IV (Aprili – Juni 2023)		
	Mkataba wa Utendajikazi	2022	2022				DAHRM
27.	Tathmini ya matamasha mbalimbali yanayoratibiwa na Wizara		Desemba, 2022		Mei, 2023	Dodoma	DPP MUT MMS MMM
28.	Tatmini ya Ufanisi wa Timu za Taifa katika mashindano ya Kikanda na Kimataifa.	Septemba, 2022	Desemba, 2022	Januari, 2023	Juni, 2023	Dodoma	
29.	Kitengo cha Sheria kushirikiana na Idara na Idara za Kisekta kufuatilia na kutathmini michakato ya utungaji na urekebu wa sheria, Kanuni na miongozo mbalimbali inayoandaliwa na Idara na Taasisi zilizopo chini ya Wizara	Septemba, 2022	Desemba, 2022	Machi,2023	Juni, 2023	Septemba, 2022	HLSU MUT MMS MMM

SEHEMU YA TATU

MASUALA MUHIMU YA KUZINGATIWA KATIKA UFUATILIAJI NA TATHMINI

3.1 Utangulizi

Shughuli za ufuatiliaji na tathmini katika Wizara zitatekelezwa kwa ufanisi na tija ikiwa watekelezaji kutoka Idara na Vitengo watazingatia masuala muhimu/utaratibu unaofanikisha utekelezaji wa shughuli hizo. Baadhi ya masuala ya kuzingatiwa ni kama ifuatavyo: -

3.2 Majukumu ya Uratibu na Usimamizi wa Shughuli za Ufuatiliaji na Tathmini

- (a) **Idara ya Sera na Mipango**, kupitia Sehemu ya Ufuatiliaji na Tathmini ndio mratibu mkuu na msimamizi wa shughuli za ufuatiliaji na tathmini katika Wizara. Idara hii ndiyo itahusika na uratibu wa uandaaji wa taarifa za ufuatiliaji na tathmini na kuwasilisha katika kikao cha Menejimenti ya Wizara.
- (b) **Idara na Vitengo**, vitatekeleza shughuli za ufuatiliaji na tathmini katika maeneo yao kulingana na majukumu wanayoyatekeleza, zitaandaa taarifa za ufuatiliaji na tathmini na kuwasilisha taarifa hizo Idara ya Sera na Mipango kwa ajili ya uratibu. Pia, zitashiriki katika shughuli mbalimbali za ufuatiliaji na tathmini kwa utaratibu utaopendekezwa.
- (c) **Menejimenti ya Wizara**: Menejimenti ya Wizara ina jukumu la kupitia, kujadili na kuidhinisha shughuli na taarifa za ufuatiliaji na tathmini. Aidha, Menejimenti ina jukumu la kuhakikisha hatua zinachukuliwa kulingana na mapendekezo ya taarifa za ufuatiliaji na tathmini. Hivyo, vikao vya mapitio ya 'Menejimenti' vya kujadili taarifa za ufuatiliaji na tathmini vitafanyika na kuhakikisha hatua stahiki zinachukuliwa kutokana na maazimio ya vikao hivyo.

3.3 Kujenga uwezo wa Watumishi Wizara katika masuala ya Ufuatiliaji na Tathmini

Idara na Vitengo vitakuwa na jukumu la kujenga uwezo wa watumishi walio chini yao ili waweze kushiriki na kufanya ipasavyo shughuli za ufuatiliaji na tathmini. Aidha, Idara ya Sera na Mipango itahusika katika kuwezesha kutoa utaalum kwa Idara na Vitengo katika kufanya shughuli za ufuatiliaji na tathmini.

3.4 Utaratibu wa Idara/ Vitengo na Wadau Wengine Kushiriki katika Ufuatiliaji na Tathmini

Idara na Vitengo vitaunda Timu za ufuatiliaji wa tathmini kwa kushirikiana au kwa uratibu wa Idara ya Sera na Mipango. Aidha, endapo kutakuwa na uhitaji wa kushirikisha Taasisi nyingine, Taasisi hizo zitashirikishwa kwa kibali cha Katibu Mkuu.

3.5 Mtiririko wa Hatua za Utekelezaji wa Shughuli za Ufuatiliaji na Tathmini

Na.	Hatua	Maelezo
1.	Kuandaa hadidu za rejea (ToRs)	Kuainisha hadidu za rejea (ToRs) kwa kuzingatia aina, hitaji au lengo la shughuli ya ufuatiliaji na tathmini.
2.	Upangaji na Uandaaji wa Bajeti	Bajeti itaandaliwa kulingana na hadidu za rejea zilizoainishwa. Bajeti husika itazingatia aina ya ufuatiliaji na tathmini inayotarajiwa kufanyika.
3.	Muundo wa Timu ya wataalam wa ufuatiliaji na tathmini	Timu ya ufuatiliaji na tathmini itazingatia shughuli inayofanyiwa ufuatiliaji na tathmini na hadidu za rejea kuunda timu ya wataalam.
4.	Kutembelea na Kukusanya wa taarifa	Timu itakusanya taarifa kulingana lengo la ufuatiliaji na tathmini. Hatua hii itahusisha:- <i>Kukagua, mahojiano, na mapitio ya nyaraka mbalimbali za Mradi</i>
5.	Uchambuzi na uchakataji wa taarifa	Timu itachakata na kuchambua taarifa zilizokusanywa na kuandaa taarifa ya ufuatiliaji tathmini.
6.	Uandaaji wa taarifa na maoni	Timu itaandaa taarifa itakayoonesha hatua ya utekelezaji na matokeo yaliyofikiwa, changamoto zilizopo na mapendekezo kwa kuzingatia maoni ya wadau kwa kadri itakavyoweka na. Aidha, taarifa itawasilishwa katika kikao cha Menejimenti kwa ajili ya kujadiliwa na hatua za utekelezaji.

Kiambatisho Na. 1 ni mfano wa Masuala ya Kuzingatia pamoja na Hadidu za Rejea kwa ajili ya ufuatiliaji na tathmini ya miradi ya maendeleo.

3.6 Zana kwa Ajili ya Ufuatiliaji na Tathmini

Zana (tools) za ufuatiliaji na tathmini zinazo tumika ni pamoja na:

- (a) **Orodha ya Rejea “Checklist”**: Taarifa muhimu kuhusu mradi au shughuli inayofanyiwa ufuatiliaji na tathmini zitaorodhesha. Mfano wa masuala ambayo yanaweza orodheshwa ni nyaraka za miradi, taarifa za utekelezaji, mtiririko wa fedha, mpango kazi, uridhikaji na matarajio kwa wanufaika wa mradi, Hali ya usimamizi wa huduma, changamoto zilizopo na mapendekezo ya kukabiliana nazo. *Kiambatisho Na. 2 ni mfano orodha ya rejea kwa ajili ya ufuatiliaji na tathmini za miradi ya maendeleo.* **Kwa kuzingatia mfano wa kiambatisho Na. 2**, Idara na Vitengo vitaandaa orodha rejea zinazokidhi mahitaji ya kazi zitakazofanyiwa ufuatiliaji na tathmini; na
- (b) **Dodoso “Questionnaire”**: Timu itaandaa maswali yaliyopangiliwa au yasiyopangiliwa ambayo yatatumika kwenye mahojiano na majadiliano ili kuongoza upatikanaji wa taarifa kutoka kwa wadau.

3.7 Muundo wa Taarifa ya Ufuatiliaji na Tathmini

Taarifa za ufuatiliaji na tathmini itaandaliwa kwa kupitia mpangilio Utangulizi (maelezo mafupi yatakayoelezea shughuli inayofanyiwa ufuatiliaji au tathmini na madhumini yake. Aidha, kiainishwe kipindi kinachofanyiwa ufuatiliaji na tathmini); (ii)

Taarifa za Fedha za utekelezaji (ikijumuisha vyanzo vya fedha, fedha zilizotolwa, zolimumika, bakao na sababu ya kutumika. Aidha, taarifa za fedha zitawekwa kulingana na aina ya shughuli inayofanyiwa ufuatiliaji au tathmini; (iii) Watakelezaji na wanafaikaji wa shughuli husika; (iv) Hatua iliyofikiwa kwa kuainisha asilimia ya jumla iliyofikiwa na shughuli zilizofanyika; na maeneo yaliyobainika (Aidha, yaelezwe masuala kuhusu utekelezaji na fedha zilizotolewa); Vile vile picha zinazoonesha hali ya utekelezaji, picha kutoka kwa wanafaika au eneo la utekelezaji zijumuishwe; (v) changamoto za utekelezaji na mapendekezo ya hatua za kukabiliana nazo; (vi) Masuala Timu imejifunza (mafunzo ya Ufuatiliaji na Tathmini); na (vii) Hitimisho.

3.8 Ufuatiliaji wa Viashiria

Idara na Vitengo kwa uratibu wa Idara ya Sera na Mipango vitafanya ufuatiliaji wa **viasharia vya kupima utendaji kazi** kwa kuzingatia Mkataba wa Utendaji kazi (*Performance Contracting*) wa mwaka 2022/23 uliowasilishwa na Idara na Vitengo.

3.9 Ufuatiliaji na tathmini ya Vihatarishi

Idara na Vitengo kwa uratibu wa Idara ya Sera na Mipango vitakuwa na jukumu la kufanya ufuatiliaji na tathmini ya ukabilianaji wa vihatarishi ambavyo vimeainishwa katika mwongozo wa vihatarishi (*'risk framework*) na rejesta ya vihatarishi (*risk register*). Masuala yatakayozingatiwa ni pamoja na kuangalia kama mikakati ya kukabiliana na viashiria inatekelezwa, changamoto zilizopo, na mapendekezo kukabiliana nazo.

3.10 Tathmini

Tathmini zitakazoandaliwa, pamoja na masuala mengine zizingatie matumizi ya rasilimali, jitihada zilizofanyika, ufikiwaji wa malengo na mafanikio yaliyopatikana, ufanisi, matokeo katika muda wa kati na mrefu ikilinganishwa na malengo yaliyopangwa, kujifunza, uendeleu na athari katika muda wa kati au mrefu. Tathmini hizi zitajumuisha kupitia taarifa mbalimbali za utekelezaji, na kufanya mahojiano na wahusika au wanufaika.

Tathmini zinaweza kufanywa na kusimamiwa na timu itakayoundwa na Wizara au kushirikisha au kufanywa na Mtaalam Elekezi kutoka nje ya Wizara ambapo Wizara itaandaa Dondoo za Rejea zitakazo ongoza tathmini.

3.11 Taarifa za Ufuatiliaji na Tathmini

Idara ya Sera na Mipango itaratibu maandalizi ya taarifa jumishi za kila robo mwaka za Ufuatiliaji na Tathmini na kuwasilisha katika ngazi mbalimbali Serikalini kwa kuzingatia miongozo ya utekelezaji wa shughuli za Serikali ikijumuisha: Sheria ya Bajeti Sura 439; Sheria ya Fedha za Umma, Sura 348; Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na. 11 ya mwaka ya mwaka 2008; Mwongozo wa Maandalizi ya Mpango na Bajeti ya Serikali kwa Mwaka 2022/23; Mwongozo wa Ufuatiliaji na Tathmini katika Utumishi wa Umma; Mwongozo wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Miradi na programu za Maendeleo; na Mkakati wa ufuatiliaji wa Tathmini za Mpango wa Tatu wa Maendeleo

wa Taifa wa Miaka Mitano - FYDP III (2021/22-2025/26).

3.12 Utaratibu wa Upatikaji wa Fedha za Utekelezaji wa Mpango wa Ufatiliaji na Tathmini kwa Mwaka 2022/23

Idara/Kitengo kitagharamia shughuli za ufuatiliaji na tathmini. Aidha, Idara au Vitengo vinaweza kuchangia gharama ikiwa shughuli za ufuatiliaji au tathmini zitafanyika kwa ushirikiano, hivyo gharama za ufuatiliaji na tathmini kulipwa na Idara/Kitengo husika. Aidha, Idara ya Sera na Mipango itaendelea kutafuta rasilimali za ziada kwa ajili ya kugharamia shughuli za ufuatiliaji na tathmini katika Wizara na Taasisi zilizo chini ya Wizara.

SEHEMU YA NNE

HITIMISHO

Kwa kuzingatia Malengo Makuu ya Serikali ya Awamu ya Sita chini ya Uongozi Mahili wa Mheshimiwa Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Pamoja na Utekelezaji wa Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano, 2021/2022 – 2025/26, Mpango Kazi wa ufuatiliaji na Tathmini utakuwa zana muhimu kufanikisha malengo ya Wizara. Hivyo, wadau wote muhimu katika utekelezaji wa mpango kazi wanahimizwa kuzingatia maelekezo yaliyo katika Mpango Kazi wa kutekeleza shughuli husika kwa mujibu wa ratiba iliyopangwa.

**MASUALA MUHIMU YA KUZINGATIA WAKATI WA KUFUATILIA NA
KUTATHMINI UTEKELEZAJI WA MIRADI YA MAENDELEO**

A. UTANGULIZI

Idara ya Sera na Mipango ina jukumu la kuratibu ufuatiliaji na tathmini ya Mpango na Bajeti ya Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo. Katika kutekeleza jukumu hilo, Idara inafanya ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa miradi mbalimbali ya maendeleo kila robo mwaka. Miradi inayofuatiwa ni ile inayogharamiwa kwa fedha za ruzuku ya Serikali Kuu na ile inayotekelezwa na fedha za Taasisi zilizo chini ya Wizara. Kwa msingi huo, Idara inafanya ufuatiliaji kila robo ya mwaka 2022/23.

B. LENGU LA UFUATILIAJI NA TATHMINI YA MIRADI

- (a) Kupata uelewa wa eneo la mradi na kubaini hatua zilizofikiwa katika utekelezaji;
- (b) Kuelewa changamoto za utekelezaji wa miradi na kupendekeza hatua stahiki za namna ya kukabiliana nazo;
- (c) Kubaini mchango wa mradi katika kutekeleza Mpango na Bajeti ya Wizara;
- (d) Kupata taarifa za msingi kwa ajili ya maandalizi ya Mpango na Bajeti katika mwaka wa fedha unaofuata;
- (e) Kupata taarifa ambazo zitasaidia katika uombaji wa rasilimali za utekelezaji wa miradi ya maendeleo kutoka Hazina;
- (f) Kuongeza Uwajibikaji katika matumizi ya rasilimali za Umma;
- (g) Kuweka mkazo kwenye kufikia malengo tarajiwa; na
- (h) Kusaidia kwenye utoaji wa maamuzi sahihi.

C. HADIDU ZA REJEA KWA AJILI YA UFUATILIAJI NA TATHMINI YA MIRADI

- (a) Kuainisha kiasi cha fedha zilizotengwa na zilizopokelewa;
- (b) Kufuatilia fedha zilizopokelewa iwapo zimetumika katika utekelezaji wa mradi kama ilivyokusudiwa;
- (c) Kukagua na kubainisha kazi zilizotekelezwa na gharama zake kwa mujibu wa mikataba;
- (d) Kupitia na kutathmini maeneo yote ya utekelezaji (ujenzi) wa mradi kwa mujibu wa michoro;
- (e) Kufuatilia iwapo utekelezaji mradi umezingatia Mpango Kazi wa utekelezaji;
- (f) Kutathmini usimamizi wa mradi ulivyofanyika na ubora wa kazi zilizotekelezwa;
- (g) Kubaini changamoto za utekelezaji wa miradi na kupendekeza namna bora ya kuzitatua;
- (h) Kuainisha mchango wa mradi katika utekelezaji wa Mpango na Bajeti

- ya Mwaka husika; na
- (i) Kuandaa na kuwasilisha taarifa ya ufuatiliaji wa miradi kwa Katibu Mkuu.

D. NJIA ZITAKAZOTUMIKA

- (a) Kupitia na kuchambua nyaraka na taarifa mbalimbali (*Mpango na Bajeti ya mwaka husika, Taarifa za Utekelezaji za robo mwaka, Taarifa za Mshauri Elekezi, Taarifa za Vikao vya Kamati za Mradi, Mikataba ya Wakandarasi na Washauri Elekezi, Mpango kazi na Mpango wa Mtiririko wa Fedha wa mwaka husika*);
- (b) Taarifa ya utolewaji wa fedha kutoka Hazina kwa kila mradi;
- (c) Kitabu cha kumbukumbu za zabuni ya miradi (*Procurement Register*);
- (d) Kufanya majadiliano na wadau muhimu; na
- (e) Kutembelea maeneo ya utekelezaji kwa lengo la kujiridhisha na kujionea hali halisi.